

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою університету
протокол № 10 від 27 лютого 2024 р.,
уведене в дію наказом ректора
від 27.02.2024 р. № 53-р

Богдан БУЯК

**Модульна освітня програма підвищення кваліфікації
педагогічних та науково-педагогічних працівників**

**«ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ
ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА»**

- 1. Найменування:** «Психолого-педагогічні та організаційні засади інклюзивного освітнього середовища»
- 2. Вид підвищення кваліфікації:** навчання за програмою підвищення кваліфікації.
- 3. Розробники:**
Зоряна Удич (кандидатка педагогічних наук, керівниця інклюзивно-ресурсного центру ТНПУ ім. В. Гнатюка, доцентка кафедри педагогіки та менеджменту освіти);
Ірина Шульга (кандидатка педагогічних наук, методистка інклюзивно-ресурсного центру ТНПУ ім. В. Гнатюка, викладачка кафедри педагогіки та менеджменту освіти);
Наталія Савелюк (докторка психологічних наук, професорка кафедри психології ТНПУ ім. В. Гнатюка).
- 4. Мета:** формування здатності педагогічних та науково-педагогічних працівників працювати в умовах інклюзивного освітнього середовища.
- 5. Напрямок:** освітні, педагогічні науки.
- 6. Цільова аудиторія:** педагогічні, науково-педагогічні працівники та менеджери закладів освіти (I-II, III-IV рівнів акредитації) різних типів форм власності.
- 7. Обсяг (тривалість навчання):** 30 год. (1 кредит ЄКТС)
- 8. Форма навчання:** очна, заочна, змішана, дистанційна, онлайн.

9. Зміст.

Зміст програми враховує специфіку організації інклюзивного навчання та функціонування освітнього середовища, зміст роботи педагогічних працівників. Програма є практично спрямованою, передбачає опанування необхідним обсягом теоретико-методичних підходів до організації інклюзивного процесу та середовища закладу освіти на основі нормативно-правової бази, вимог щодо інклюзивної компетентності педагогічного працівника, його здатності попереджати та долати негативні прояви педагогічної професії.

Структура освітньої програми

№ п/ п	Тема	Кількість годин			
		Лекція	Майстер- клас	Самостійна робота	Усього
<i>Інклюзивна компетентність</i>					
1	Система управління інклюзивною освітою в Україні та її нормативно-правове забезпечення.	2	-	5	7
2	Компоненти та формування інклюзивного середовища закладу освіти	2	-	6	8
<i>Психологічна компетентність</i>					
3	Команда психолого-педагогічного супроводу здобувача із особливими освітніми потребами. Спільне викладання під час навчального заняття.	2	-	3	5
4	Психопрофілактика та подолання професійного вигорання в інклюзивному закладі освіти.	2	-	3	5
5	Психолого-педагогічні засади управління конфліктами у системі інклюзивної освіти.	2	2	1	5
Усього:		10	2	18	30

Програма передбачає:

- проведення інтерактивних онлайн-зустрічей з використанням доступних онлайн платформ;
- обговорення досвіду;
- дискусії та диспути учасників;
- застосування кейс-методу;
- проведення майстер-класу із укладання стратегії інклюзивного розвитку закладу освіти;
- надання учасникам джерельної бази з інклюзивної освіти;
- консультативний супровід після завершення навчання.

Самостійна робота включає:

- опрацювання учасниками додаткового матеріалу;
- робота із онлайн ресурсами;
- виконання практичного завдання.

10. Програмні результати:

- наявність стійкої мотивації до роботи в умовах інклюзивного середовища у закладі освіти;
- оволодіння знаннями щодо: системи управління інклюзивною освітою в Україні, нормативно-правового регулювання інклюзії в освітній галузі; термінологічного апарату інклюзивної освіти; функцій, компонентів, принципів побудови та функціонування інклюзивного середовища закладу освіти; класифікації ресурсів інклюзивної освіти; інклюзивної компетентності педагогічного працівника та асистента педагога / здобувача освіти; змісту роботи та співпраці у команді психолого-педагогічного супроводу здобувача освіти із особливими освітніми потребами; форми та методів спільного викладання в інклюзивному колективі здобувачів освіти; основних симптомів цілісного синдрому професійного (емоційного) вигорання; чинників розвитку професійного вигорання в інклюзивному освітньому середовищі; психологічних засад попередження та подолання симптомів професійного вигорання у працівників інклюзивного закладу освіти; наукового трактування поняття «конфлікт» та основних підходів до його розуміння; структури, видів, динаміки конфліктів та їх специфіки в інклюзивному освітньому середовищі; основних стилів розв'язання конфліктів – їх переваг і недоліків залежно від конкретних ситуацій.

11. Перелік компетентностей, які набуватимуться / удосконалюватимуться учасниками програми:

- *Загальні:* здатність критично мислити; продукувати нестандартні рішення та нові ідеї; продуктивно розв'язувати професійні завдання та конфлікти; працювати автономно та у команді супроводу; умотивованість, ініціативність,

цілеспрямованість, відповідальність, конструктивізм, систематичність у виконанні посадових обов'язків.

- *Фахові:* здатність віднаходити та аналізувати, критично осмислювати джерельну базу, нормативно-правове забезпечення інклюзивної освіти; виявляти, залучати, продукувати та використовувати ресурси інклюзивного освітнього середовища; реалізовувати спільне викладання в умовах інклюзивного освітнього процесу; співпрацювати із іншими фахівцями в команді психолого-педагогічного супроводу здобувача з особливими освітніми потребами; здатність розпізнавати основні симптоми професійного вигорання; уміння надавати психологічну самопомогу в плані попередження проявів синдрому професійного вигорання; формулювати конкретизований запит до фахівців щодо надання психологічної допомоги з метою подолання симптомів професійного вигорання; розуміти конструктивні та деструктивні функції конфліктів у середовищі інклюзивного закладу освіти; уміння свідомого управління та самоуправління в конфліктних ситуаціях задля запобігання їх переходу в неконтрольовані форми; здатність свідомого вибору стилю розв'язання конфлікту залежно від його конкретних умов та учасників.

12. Вартість: <https://tnpu.edu.ua/faculty/cpo/normativn-dokumenty.php>

13. Документ про результати навчання.

Видається сертифікат відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 80 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» та Наказу Міністерства освіти і науки України від 20.10.2020 № 1241 «Про затвердження Методичних рекомендацій для професійного розвитку науково-педагогічних працівників» і оприлюднюється у реєстрі сертифікатів на офіційному сайті Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.